

Kaupunginhallitus 27.11.2023 § 311

§ 311

Koulujen ja lukioiden johtokuntien organisoinnista aiheutuva hallintosäännön tarkistaminen (Kv-asia) (Osittain palautettu valmisteluun 6.11.2023)

Valmistelijat / lisätiedot:
Pesonen Tiina
Leino Virpi
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto tarkistaa hallintosääntöä liitteen mukaisesti siten, että tarkistukset tulevat voimaan 1.1.2024.

Käsittely

Puheenjohtaja Partasen kannattamana teki seuraavan ehdotuksen:

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto tarkistaa hallintosääntöä liitteen mukaisesti siten, että peruskoulujen johtokunnat jatkavat toimintaansa valtuustokauden loppuun, minkä jälkeen niiden jatko arvioidaan uudelleen. Tarkistukset tulevat voimaan 1.1.2024.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen sen.

Päätös

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto tarkistaa hallintosääntöä liitteen mukaisesti siten, että peruskoulujen johtokunnat jatkavat toimintaansa valtuustokauden loppuun, minkä jälkeen niiden jatko arvioidaan uudelleen. Tarkistukset tulevat voimaan 1.1.2024.

Selostus

Aiemmat päätökset koulujen ja lukioiden johtokunnista

Koulujen ja lukioiden johtokunnat ovat kuntalain tarkoittamia toimielimiä. Kunta voi itse päättää, onko kunnassa koulujen ja lukioiden johtokunnat. Johtokunnan tehtävistä ja ratkaisuvallasta on määräykset valtuuston hyväksymässä hallintosäännössä.

Kaupunginhallituksen päätöksessä 7.12.2020 § 396 edellytettiin, että selvitetään koulujen ja perheiden välisen yhteistyön vahvistamista siten, että koulujen yhteistyötä vanhempainyhdistysten kanssa syvennetään ja siitä tehdään velvoittavaa, ja koulujen johtokuntien toiminta lakkautetaan.

Kaupunginhallitus päätti 15.3.2021 § 78, että kodin ja koulun yhteistyötä vahvistetaan. Johtokunnat valitaan syksynä 2021 2-vuotiseksi toimikaudeksi, jonka aikana selvitetään, miten yhteistyötä kodin, koulun ja oppilaiden parhaaksi voidaan vahvistaa johtokuntien ja/tai vanhempainyhdistysten toiminnan kautta.

Kasvun ja oppimisen lautakunta sekä svenska rum -lautakunta ovat syksyllä 2021 asettaneet koulujen ja lukioiden johtokunnat kaudelle 2021-2023. Toimikauden aikana tulleet muutokset jäsenistä tai varajäsenissä on käsitelty yksittäisinä asioina lautakunnissa.

Kaupunginhallitus käsittelee hallintosäännön tarkistamista mm. johtokuntien osalta 6.11.2023 § 298. Asiassa oli esitetty, että peruskoulujen johtokunnat jatkavat toimintaansa ja lukioiden johtokuntien toiminta lakkaa. Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian valmisteluun siten, että myös perusopetuksen johtokunnista luovutaan ja samalla veloitetaan kouluja yhteistyöhön vanhempainyhdistysten kanssa. Ehdotuksesta säästyvät rahat tulee suunnata perusopetuksen vahvistamiseen.

Koulujen ja lukioiden johtokuntia koskeva muutosehdotus

Kasvun ja oppimisen toimialan esikunta on yhdessä toimialan tulosyksiköiden kanssa valmistellut johtokuntien jatkoa koskevaa asiaa. Valmisteluun on olennaisena osana kuulunut kysely, jolla kartoitettiin koulujen, lukioiden, nuorisovaltuuston ja vanhempainyhdistyksien kattojärjestö KoKoEspoo ry:n näkemyksiä asiassa. Webropol -kysely lähetettiin sähköpostitse 10.5. ja 11.5.2023.

Koulujen ja lukioiden osalta kyselyyn voivat vastata johtokunnat, henkilöstö, rehtorit/koulunjohtajat sekä oppilas- ja opiskelijakunnat. Kyselyyn tuli vastata 16.6.2023 mennessä. Määräaikaan mennessä tuli 265 vastausta. Määräajan jälkeen tuli yhden johtokunnan vastaus. Muutaman johtokunnan osalta oli useampi vastaus.

Kyselyn vastaukset jakoutuivat seuraavasti:
68 % johtokuntien tulisi jatkaa
32 % johtokunnat tulisi lakkauttaa ja yhteistyötä vanhempainyhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa tulisi vahvistaa.

Johtokunnista suurin osa (lähes 90 %) kannatti johtokuntien jatkamista. Rehtorien/koulunjohtajien osalta vastaukset jakoutuivat johtokuntien jatkamisen (42 % vastaajista) ja lakkauttamisen (58 % vastaajista) osalta. Henkilöstön osalta 59 % kannatti johtokuntien jatkamista ja oppilas-/opiskelijakuntien osalta 78 %. Nuorisovaltuuston vastauksessa kannatettiin johtokuntien lakkauttamista. Perusteena oli se, että yläkoulujen ja lukioiden tarve johtokunnille voi olla erilainen. Dialogia voidaan käydä vanhempainilloissa.

Kyselyn jälkeen vaihtoehtoista on laadittu lapsi- ja nuorisovaikutusten arviointi sekä ennakoarviointi.

Päätösehdotuksessa esitetään, että peruskoulujen ja lukioiden johtokunnat lakkautetaan 1.1.2024 lukien. Hallintosäännöstä poistetaan johtokuntia koskevat kohdat ja kasvun ja oppimisen lautakunnan sekä svenska rum -lautakunnan ratkaisovaltaan lisätään, että lautakunta hyväksyy periaatteet vanhempainyhdistysten tai vastaavien toimijoiden kanssa tehtävälle yhteistyölle.

Vanhempainyhdistysten ja vastaavien toimijoiden kanssa tehtävän yhteistyön lisäämisen lisäksi myös oppilaiden ja opiskelijoiden sekä heidän huoltajiensa kanssa tehtävää yhteistyötä ja osallisuutta voidaan kehittää monilla erilaisilla oppilaitoskohtaisilla ratkaisuilla.

Oppilas-/opiskelijakunnan ja huoltajien edustajia voidaan kutsua esim. laajennetun yhteisöllisen hyvinvointiryhmän työskentelyyn. Yhteisöllinen hyvinvointiryhmä (oppilaitoskohtainen opiskeluhoitoryhmä) kehittää yhteisöllisiä toimintatapoja ja edistää oppilaiden/opiskelijoiden ja huoltajien osallisuutta oppilaitoksen toiminnassa. Tehtäviin kuuluu muun muassa: oppilaiden/opiskelijoiden ja huoltajien osallisuuden edistäminen, vuorovaikutuksen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen, tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistamisen suunnittelu ja yhdenmukaisten toimintatapojen varmistaminen, työrauhan tukeminen, kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan ehkäisy ja niihin puuttumisen toimintatavoista sopiminen, koulu-/opiskeluyhteisön ja ryhmien turvallisuuden ja hyvinvoinnin tilan sekä yhteisöllisen hyvinvointityön vaikuttavuuden seuranta ja arviointi.

Lisäksi huoltajia tai huoltajien edustajia voidaan kutsua erilaisiin teemaryhmiin tai teemapäiviin, avointen ovien päivään, asiantuntijaksi oppitunnille, keskustelutilaisuuksiin. Huoltajilta voidaan pyytää ehdotuksia ja palautetta. Erilaisilla kyselyillä voidaan kartoittaa mielipiteitä ja näkemyksiä.

Johtokunnat ovat päättäneet perusopetuksen oppilaan ja lukion opiskelijan määräaikaisesta erottamisesta. Perusopetuslain 36 a §:n mukaan määräaikaisesta erottamisesta päättää opetuksen järjestäjän asianomainen monijäseninen toimielin. Lukiolain 42 §:n mukaan oppilaitoksesta erottamisesta päättää koulutuksen järjestäjän asianomainen monijäseninen toimielin. Lukion rehtorille voidaan antaa toimivalta päättää korkeintaan kolme kuukautta kestävästä oppilaitoksesta erottamisesta. Rehtorille ei kuitenkaan voida antaa toimivaltaa päättää oppivelvollisuuslaissa tarkoitetun oppivelvollisen määräaikaisesta erottamisesta oppilaitoksesta.

Johtokuntien lakkauttamisen myötä perusopetuksen oppilaan ja lukion opiskelijan määräaikainen erottaminen esitetään siirrettäväksi kasvun ja oppimisen lautakunnan sekä svenska rum-lautakunnan ratkaisovaltaan. Lukion rehtorin toimivallasta päättää muun kuin oppivelvollisen opiskelijan erottamisesta on määräykset toimialan lautakuntien hyväksymissä delegointipäätöksissä.

Johtokunnat ovat päättäneet mm. oppilaitoskohtaisista opetussuunnitelmista, lukuvuosisuunnitelmista, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmista sekä järjestyssäännöistä. Näiden valmistelusta vastaa rehtori ja valmistelussa tulee osallistaa henkilöstön lisäksi oppilaat/opiskelijat ja huoltajat. Toimivalta hyväksyä em. suunnitelmat ja järjestyssäännöt tulee määrätä lautakuntien delegointipäätöksillä. Delegointipäätösten muuttaminen on tarkoitus viedä lautakuntien käsiteltäväksi loppuvuoden 2023 aikana.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin 1.1.2023 voimaan tulleen muutoksen sekä opetussuunnitelmien perusteissa 1.8.2023 käyttöön otettujen muutosten takia opiskeluhoitosuunnitelma on opetuksen järjestäjäkohtainen. Aiemmin opiskeluhoitosuunnitelma oli oppilaitoskohtainen ja johtokunnat päättivät siitä. Opetuksen järjestäjäkohtaisen opiskeluhoitosuunnitelman hyväksyminen esitetään

lisättäväksi kasvun ja oppimisen lautakunnan sekä svenska rum - lautakunnan ratkaisuvalltaan.

Lisäksi luottamushenkilöiden palkkio- ja matkustussääntöä esitetään tarkistettavaksi peruskoulujen ja lukioiden johtokuntien lakkauttamisen takia.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 6.11.2023 § 298

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallitus

1
ehdottaa, että valtuusto tarkistaa hallintosääntöä liitteen mukaisesti siten, että tarkistukset tulevat voimaan 1.1.2024.

2
toteaa, että luottamushenkilöorganisaatiota tarkastellaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osalta ennen valtuustokauden päättymistä samassa yhteydessä, kun muutoinkin arvioidaan seuraavan kauden luottamushenkilöiden järjestäytymistä seuraavalle valtuustokaudelle.

3
päättää, että peruskoulujen johtokunnat jatkavat toimintaansa valtuustokauden loppuun, minkä jälkeen niiden jatko arvioidaan uudelleen.

Käsittely

Esittelijän kokouksessa tekemät muutokset on huomioitu pöytäkirjassa.

Partanen Saramäen ym. kannattamana teki seuraavan ehdotuksen:

Muutetaan kohta 3. kuulumaan seuraavasti: päättää, että peruskoulujen ja lukioiden johtokunnat jatkavat toimintaansa.

Vuornos Simon Elon kannattamana ehdotti, että asia palautetaan osittain valmisteluun siten, että myös perusopetuksen johtokunnista luovutaan ja samalla velvoitetaan kouluja yhteistyöhön vanhempainyhdistysten kanssa. Ehdotuksesta säästyvät rahat tulee suunnata perusopetuksen vahvistamiseen.

Keskustelun palautuksesta päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän esityksestä poikkeava kannatettu ehdotus, jonka johdosta on äänestettävä.

Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen 8 äänellä 7 ääntä vastaan hyväksyneen Vuornosin osittaisen palautusehdotuksen. Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä.

Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen muilta osin esittelijän ehdotuksen yksimielisesti.

Päätös

Kaupunginhallitus

1

ehdottaa, että valtuusto tarkistaa hallintosääntöä liitteen mukaisesti siten, että tarkistukset tulevat voimaan 1.1.2024.

2

toteaa, että luottamushenkilöorganisaatiota tarkastellaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osalta ennen valtuustokauden päättymistä samassa yhteydessä, kun muutoinkin arvioidaan seuraavan kauden luottamushenkilöiden järjestäytymistä seuraavalle valtuustokaudelle.

3

päättää, että peruskoulujen ja lukioiden johtokuntien osalta asia palautetaan valmisteluun siten, että myös perusopetuksen johtokunnista luovutaan ja samalla veloitetaan kouluja yhteistyöhön vanhempainyhdistysten kanssa. Ehdotuksesta säästyvät rahat tulee suunnata perusopetuksen vahvistamiseen.

4

päättää, että asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien kehittämistä jatketaan asukastoiminnan mallin pohjalta siten, että aluekoordinaatioon luodaan alueellista osallistumista vahvistava malli.

Päätöshistoria

Liitteet

- 1 Hallintosäännön tarkistaminen kaupunginhallitus 27.11.2023 kokouksessa muutettu

Oheismateriaali

- Johtokuntien jatkoa koskevan kyselyn yhteenveto
- Kysely koulujen ja lukioiden johtokuntien jatkosta
- Lapsi- ja nuorisovaikutusten arviointi sekä ennakoarviointi johtokuntien jatkosta

Tiedoksi